

Concept projectplan

Een mobiele beiaard voor Enschede

Wij willen een mobiele beiaard in Enschede, een beiaard die naar je toe komt!

Zo'n beiaard op wielen is eenvoudig in te zetten bij bijvoorbeeld educatie, participatie, teambuilding, theater, samenspel, interregionale samenwerking. Hij kan bij de mensen komen die niet in staat zijn om naar de torenbeiaard te komen en is te combineren met elk instrument en elke andere kunstvorm, wat vaak gecompliceerd of zelfs onmogelijk is met een torenbeiaard.

Betekenis van een beiaard

Klokken hebben door de eeuwen heen altijd een speciale betekenis gehad voor mensen. De beiaardcultuur is namelijk meer dan alleen het bespelen van klokken, het gaat ook om het vertolken van maatschappelijke gevoelens en evoluties. De beiaard is tot op de dag van vandaag een verbindend element in de samenleving en versterkt andere collectieve tradities en belevingen.

Stukje geschiedenis

De beiaardcultuur – in 2014 door UNESCO erkend als immaterieel erfgoed - gaat terug tot het einde van de 15de eeuw. In de 16de eeuw verspreidde het instrument zich over het hele grondgebied van de Nederlanden. Vanaf de 17de eeuw ontstond er een intensieve en hoogwaardige beiaardcultuur. Als stad met een beiaard stel je iets voor! Veel steden hadden 5 tot 10 beiaarden, die meerdere keren per week werden bespeeld.

Het zwaarste instrument ter wereld en tevens oudste instrument in de openbare ruimte raakte nauwelijks bekend buiten Nederland en België, zodat beiaardmuziek een typisch en opvallend kenmerk werd van de steden in de Lage Landen. Een beiaard draagt dan ook bij aan de identiteit van een stad en vormt een dynamische verbinding met haar verleden. Pas in het begin van de 20ste eeuw raakte deze muzikale traditie internationaal verspreid, met de Verenigde Staten van Amerika als belangrijkste groeigebied.

Technologische innovatie

De klank van klokken is voor veel mensen vertrouwd. Iedereen heeft wel eens de klokken van een beiaard gehoord. Er zijn echter ook veel mensen die daar verder niet bewust bij stilstaan, terwijl het instrument ontzettend in de smaak valt als mensen het eenmaal leren kennen. Bij rondleidingen in de toren zijn mensen vaak stomverbaasd en komen ze met een grote glimlach op hun gezicht weer naar beneden. Vaak wordt uitgesproken dat ze vanaf dat moment anders, bewuster naar de klokken zullen luisteren.

Helaas is niet iedereen in staat om naar een toren te komen. Met een mobiele beiaard kunnen we meer mensen die positieve ontmoeting met de betoverende klank van klokken bieden. Ook is het bij een torenbeiaard vaak zoeken naar een plek om rustig te kunnen zitten en luisteren en het positieve effect van de klokkenklank te ervaren. Een mobiele beiaard biedt daarvoor ruim mogelijkheden.

Een mobiele beiaard moet uiteraard niet alleen maar een bezienswaardigheid zijn, het moet ook muzikaal van waarde zijn. De al bestaande mobiele beiaarden zijn stuk voor stuk probeersels, eerste pogingen om een groter publiek in aanraking te brengen met het heilzame en verbindende effect van klokkenklanken. De mobiele beiaarden die er op dit moment zijn bestaan uit klokken die eigenlijk gemaakt zijn voor torenbeiaarden. Een torenbeiaard bestaat echter uit klokken die op grote afstand te horen moeten zijn, maar deze zijn daardoor niet ideaal om van dichtbij te beluisteren.

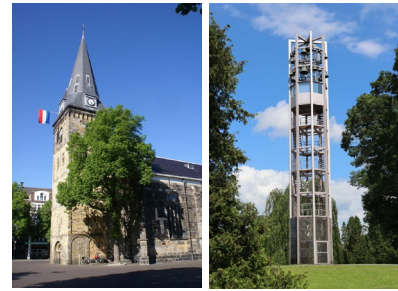
De mobiele beiaard die wij voor ogen hebben zal de eerste in zijn soort worden met klokken die juist op korte afstand een aangename luisterervaring bieden. Voor dit instrument zullen namelijk dunwandige klokken worden ontworpen en gegoten die een minder massaal volume hebben en daarom van dichtbij wel een mooie klank geven. Zo'n instrument bestaat nog niet. Een dergelijke technologische innovatie maakt deze beiaard uiterst geschikt om nieuwe mogelijkheden te

verkennen. Mogelijkheden die passen bij een stad als Enschede met een technologische, innovatieve en creatieve signatuur.

De Enschedese Carillons

Enschede kreeg zijn eerste beiaard in 1929 van de familie Van Heek en zijn tweede van de omliggende gemeenten bij de oprichting van de UT in 1964.

Hoe mooi zou het zijn als we binnenkort in Enschede een derde beiaard kunnen realiseren die we letterlijk en figuurlijk bij een divers publiek kunnen brengen?

Planning en kosten

Op 30 augustus 2029 is het precies 100 jaar geleden dat het eerste carillon in Enschede werd ingewijd. We streven ernaar om op die datum een derde - mobiel - carillon in gebruik te kunnen nemen in samenspel met een verscheidenheid aan doelgroepen.

De kosten voor de realisatie van een mobiel carillon zijn tussen de € 80.000 en € 100.000, en het is ook niet van vandaag op morgen gemaakt. De Stichting Enschedese Carillons wil dit proberen te realiseren via sponsoring, subsidies en crowdfunding.

We hebben Gideon Bodden bereid gevonden om het ontwerp te leveren en de productie te begeleiden. Uiterlijk februari 2027 zal hij groen licht moeten krijgen om de streefdatum van 30 augustus 2029 te kunnen halen.